

گزارش بررسی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی

واکاوی دستیابی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی به اهداف دور و نزدیک

گزارش بررسی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی

واکاوی دستیابی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی به اهداف دور و نزدیک

تهیه شده در: کارگروه علمی قرارگاه عدالت و اقتصاد بسیج وزارت آموزش و پرورش

فهرست

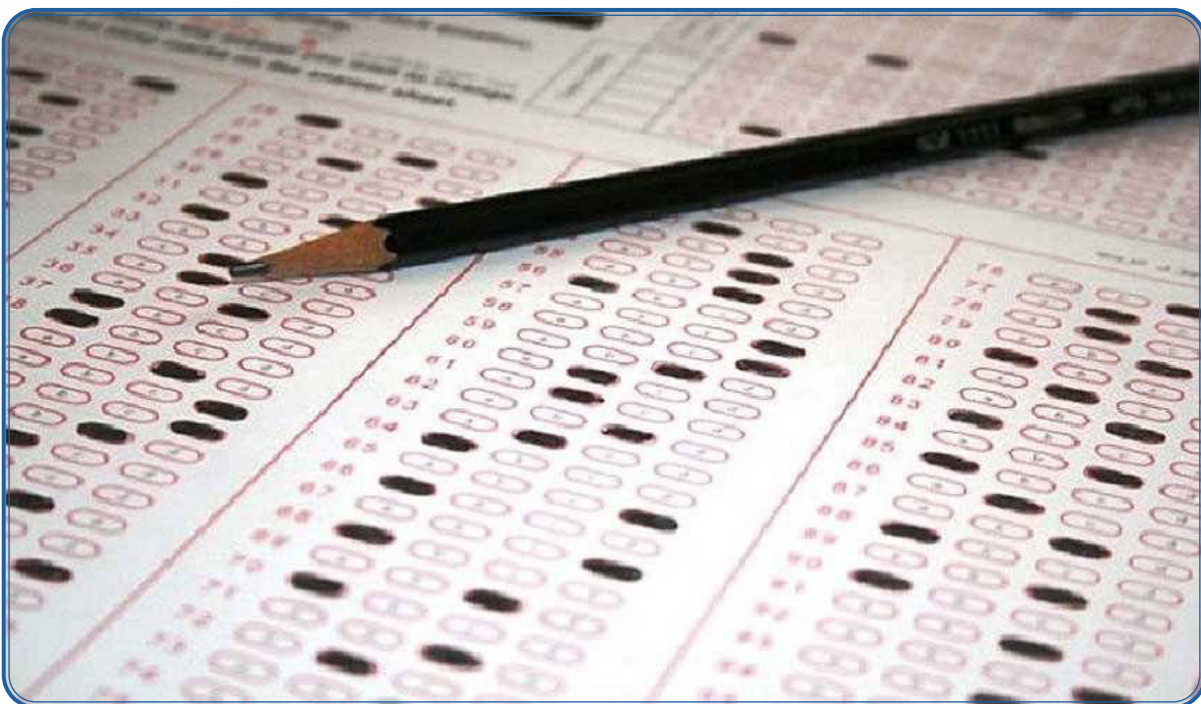
۴ خلاصه مدیریتی
۶ مقدمه و بیان مسئله
۱ میزان دستیابی به اهداف مصوبه
۱۳ چالش‌های اجرایی مصوبه
۱۶ پیشنهادهای پژوهش

خلاصه مدیریتی:

این گزارش با اجرای مصوبه «سیاست‌ها و ضوابط ساماندهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی پس از پایان دوره متوسطه» یا همان «مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی» به دنبال بررسی میزان دستیابی به اهداف و شناسایی چالش‌های اجرایی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی است. از همین رو با شناسایی چهار هدف عمده (عدالت آموزشی، کاهش استرس و اضطراب داوطلبان، عمق بخشی به مسائل تربیتی و کوتاه شدن دست مافیای آموزشی) به بررسی میزان تحقق آن‌ها در پی اجرایی شدن این مصوبه پرداخته است. مطابق تحلیل‌های آماری اگر چه در کوتاه مدت مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی توانسته است بر میزان

کسب صندلی‌های برتر توسط دهک‌های درآمدی کم برخوردار تأثیر داشته باشد؛ اما بر اساس تحلیل صاحب نظران، این تأثیر کوتاه مدت است و پس از مدتی با تطبیق محصولات و خدمات موسسات کنکوری با نیازها و تقاضای دانش‌آموزان مبتنی بر امتحانات نهایی بار دیگر دهک‌های بالای درآمدی سهم بیش‌تری از صندلی‌های دانشگاه‌های برتر را کسب خواهند کرد.

نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که تأثیر قطعی امتحانات نهایی در آزمون ورود به دانشگاه‌ها سبب افزایش استرس و اضطراب دانش‌آموزان و تسری آن به پایه‌های دهم و یازدهم شده است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش اذعان دارد: «حذف دروس عمومی تأثیر شگرفی بر پرداختن به مسائل تربیتی و دیگر وجوه مسائل آموزشی همچون نوآوری و

خلاصیت نداشته است.»

بخش دیگر این پژوهش به دنبال آن است تا چالش‌های اجرایی مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی را شناسایی کند. عدم همکاری معلمان در تصحیح اوراق و عدم شفافیت در فرایندهایی چون نحوه هم‌ترازی نمرات امتحانات نهایی از جمله چالش‌های اجرایی این مصوبه است که نیازمند بررسی و اقدام است. مطابق آمارهای ارائه شده و همچنین بر اساس نظرسنجی انجام شده در این پژوهش، تصحیح سوالات امتحانات نهایی از نظر دانش‌آموزان در سطح انتظار و مقبول بوده است. همچنین بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که بین دو نمره اعلامی از سوی تصحیح‌کننده اول و دوم، همبستگی بالایی برقرار است. امنیت و سلامت برگزاری امتحانات از نظر دانش‌آموزان بسیار بالا اعلام شده است. ضرورت پرداختن به سازوکاری جهت نظارت سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی بر کیفیت و چگونگی طراحی سؤال‌های کنکور سراسری و همچنین شفاف‌سازی آماری از جمله پیشنهادات این گزارش است.

مقدمه و بیان مساله

با استناد به جزء ۲-۲ از بند ۲ سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۹ در خصوص اصلاح نظام پذیرش دانشجو، همچنین در راستای اجرایی‌سازی اقدام ملی ۶ راهبرد کلان ۶ نقشه جامع علمی کشور مبنی بر استقرار نظام سنجش و پذیرش دانشجو در آموزش عالی و با عنایت به ماده ۶ سند سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران مصوب جلسه ۷۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ و پیرو جلسه ۱۴۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور، شورای عالی انقلاب فرهنگی «سیاست‌ها و ضوابط ساماندهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی (پس از پایان دوره متوسطه)» و یا همان مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی را به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت آموزش و پرورش تصویب کرد. مصوبه مذکور با ابلاغ مصوبه «تکمیل و اصلاح موادی از سیاست‌ها و ضوابط ساماندهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی (پس از پایان متوسطه)» «دستخوش تغییراتی شده است که به‌طور کلی تغییرات زیر

پس از ابلاغ مصوبه کنکوری شورای انقلاب

فرهنگی اجرایی خواهد شد:

سابقه تحصیلی داوطلبان (امتحانات نهایی) دارای تأثیر قطعی ۴۰ درصدی در کنکور سراسری شده است. لازم به توضیح است که منظور از سابقه تحصیلی همان امتحانات نهایی سراسری، امن و تشریحی است که با استفاده از امکانات جدید فناوری به‌صورت عادلانه تصحیح خواهد شد؛ بنابراین سابقه تحصیلی سال آخر متوسطه (دوازدهم) در سال ۱۴۰۲، ۴۰ درصد و برای سال‌های بعد به ترتیبی که در ادامه خواهد آمد، تأثیر قطعی (و نه صرفاً تأثیر مثبت) در محاسبه نمره کل داوطلب دارد. سابقه تحصیلی هر داوطلب میانگین وزنی نمرات دروس عمومی و دروس تخصصی در هر رشته تحصیلی در دوره دوم متوسطه (در نظام آموزشی جدید یا ۳-۳-۶) و یا دیپلم و پیش‌دانشگاهی (در نظام آموزشی قبلی) است. امتحانات نهایی باید مطابق اصول سنجش و اندازه‌گیری، به‌طور استاندارد، کیفی، تشریحی و امن مطابق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش توسط بخش سنجش وزارت آموزش و پرورش به صورت سراسری و نهایی در سنوات مختلف برگزار شوند. از این رو سهم نمره سابقه تحصیلی در آزمون سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ فقط بر اساس

نمرات پایه دوازدهم، در سال ۱۴۰۴ نمرات پایه‌های یازدهم و دوازدهم و از سال ۱۴۰۵ به بعد بر اساس نمرات پایه‌های سه سال آخر (دهم، یازدهم و دوازدهم) خواهد بود. در خصوص داوطلبین فارغ‌التحصیل نظام قدیم آموزشی از سال ۱۴۰۲ سابقه تحصیلی شامل نمرات تراز شده دیپلم و پیش‌دانشگاهی ایجاد و ملاک عمل خواهد بود.

آزمون کنکور سراسری (با تأثیر ۶۰ درصدی در نمره کل) دو بار در هر سال برگزار خواهد شد و داوطلب می‌تواند به اختیار خود در یک و یا هر دو آزمون شرکت کند.

کارنامه صادره برای نمره کل داوطلب تا دو سال معتبر و برای انتخاب رشته و پذیرش در دانشگاه قابل استفاده خواهد بود. **دروس عمومی در آزمون کنکور سراسری مورد امتحان به صورت تستی نخواهند بود و به جای آن نمرات دروس عمومی به صورت سوالات تشریحی در معدل امتحانات نهایی وزن مشخصی خواهد داشت.** در آزمون کنکور سراسری صرفاً دروس اختصاصی در هر گروه آزمایشی مورد امتحان خواهد بود.

ضرایب دروس در هر گروه آزمایشی ثابت بوده و زیرگروه‌های آزمایشی حذف شده‌اند.

امکان پذیرش در آن دسته از رشته محل‌ها که پرمتقاضی نیستند، در بعضی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به صورت مستقیم، صرفاً با بررسی سابقه تحصیلی (معدل امتحانات نهایی) و بدون نیاز به شرکت در آزمون کنکور سراسری فراهم می‌شود.

این گزارش به دنبال آن است تا با مطالعه نتایج حاصل از اجرای این مصوبه به بررسی اثرات، میزان دستیابی به اهداف و شناسایی چالش‌های اجرایی **مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی** و بررسی تأثیر معدل در کنکور سراسری بپردازد. به همین منظور آمارهای اعلامی از سوی وزارت آموزش و پرورش و همچنین مصاحبه با معلمان، مدیران، مشاوران، دانش‌آموزان و مسئولان اجرایی امتحانات نهایی در این گزارش مورد استناد قرار گرفته است. جامعه آماری مشارکت‌کننده در این گزارش «معلمان و دانش‌آموزان» از نقاط مختلف کشور هستند که مورد مصاحبه قرار گرفته‌اند.

اگرچه متن **مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی** اهداف خاصی را ذکر نکرده است؛ اما با تحلیل مصاحبه‌ها و گفتگوهای دست‌اندرکاران و مصوبان همچون دبیر، سخنگو و اعضای شورای انقلاب فرهنگی، **چهار هدف عمده برای**

این مصوبه شناسایی و احصاء شده است**که به شرح زیر است:**

۱- مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی در نظر دارد با اصلاح رویه کنکور و بازگرداندن چرخه یادگیری به محتوای اصیل آموزش و پرورش و نیز سنجش استاندارد و توزیع شده در طول زمان (و نه یک شبه و نصف روزه) در قالب آزمون‌های نهایی مدیریت شده، شانس موفقیت میان اقشار مختلف جامعه اعم از مناطق برخوردار و کم‌برخوردار و یا دهک‌های مختلف اجتماعی را به یکدیگر نزدیک کند و گامی در راستای عدالت آموزشی بردارد.

۲- اضطراب داوطلبان ناشی از طرح سؤالات فراتر از کتب درسی آموزش و پرورش در آزمون سراسری (کنکور) و رقابت فشرده چند ساعته با اجرای این مصوبه کاهش خواهد یافت.

۳- به واسطه کاهش اثر آزمون تستی، زمینه پرداختن به مسائل تربیتی و دیگر وجوه آموزش همچون نوآوری و خلاقیت فراهم خواهد شد.

۴- کاهش اثر آزمون تستی موجب خواهد شد تا کلاس‌های درس و مدرسه نقش پررنگ‌تری نسبت به موسسات کنکوری و مافیای آموزش داشته باشند. اکنون با تحلیل داده‌های در دسترس و همچنین تحلیل مصاحبه با دانش‌آموزان

و دبیران و مدیران به دنبال آن هستیم تا میزان تحقق هر یک از اهداف فوق را مورد بررسی قرار دهیم.

قسمت اول:**میزان دستیابی به اهداف مصوبه****الف- تأثیر مصوبه بر عدالت آموزشی**

عمده تفاوتی که باعث شکاف طبقاتی حاضر در فرایند پذیرش دانشجو در نظام آموزش عالی شده است و آنچه که در سال‌های اخیر آمارها به آن اشاره داشته‌اند، در شیوه برگزاری آزمون (مبتنی بر سؤالات فراتر از محتوای کتب درسی و روش‌های غیرمتعارف و غیراصولی تست‌زنی) نهفته است که به هیچ عنوان ابزار مناسب و عادلانه‌ای برای سنجش استعداد و سواد دانش‌آموز برای ورود به نظام آموزش عالی نیست. همین امر سبب رونق کلاس‌های کنکور جهت آموزش‌های تستی و مهارت تست‌زنی شده است و در نهایت افرادی که امکان هزینه‌کرد بیشتری برای این امر دارند، سهم بیش‌تری از کرسی‌ها و ظرفیت‌های رشته‌های پرمقتضای دانشگاه‌ها خواهند داشت.

با اصلاح این رویه در ذیل مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی و بازگرداندن چرخه یادگیری به محتوای اصیل آموزش و پرورش و نیز سنجش

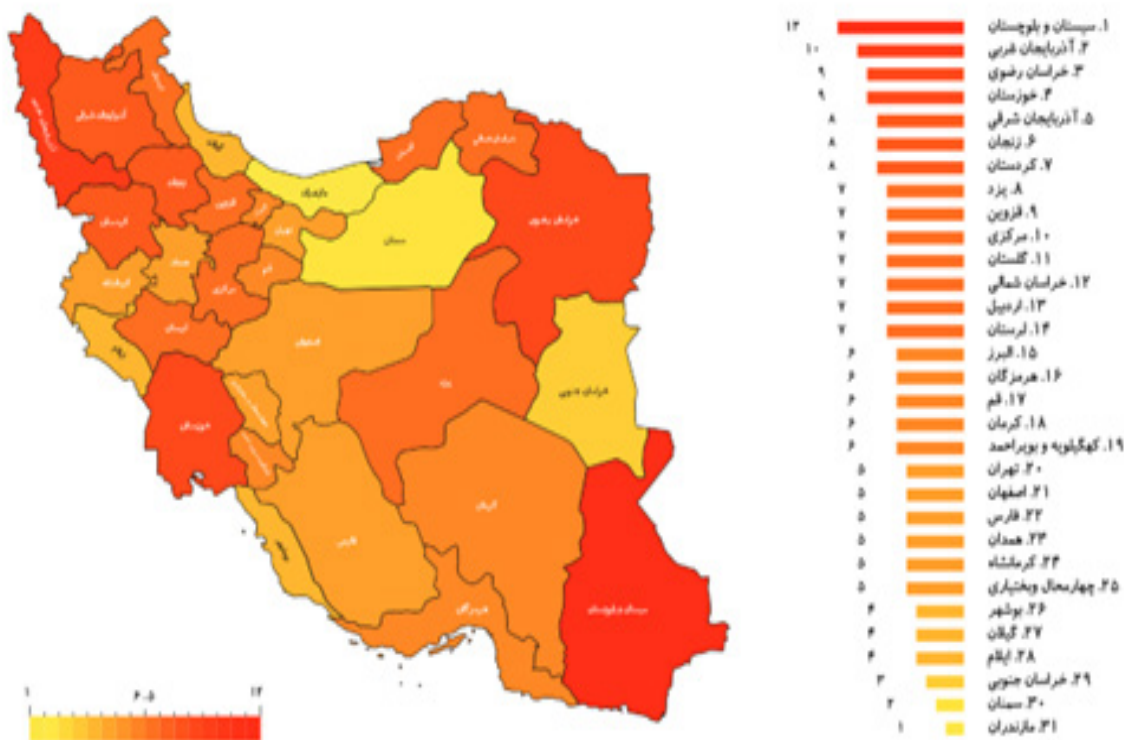
استاندارد و توزیع شده در طول زمان (و نه یک شب و نصف روزه) در قالب آزمون‌های نهایی مدیریت شده، شانس موفقیت میان اقشار مختلف جامعه اعم از مناطق برخوردار و کمتر برخوردار یا دهک‌های مختلف اجتماعی به یکدیگر نزدیک‌تر آموزش و پرورش اعلام شد. خواهد شد.

تصویر زیر نشان دهنده عملکرد استان‌ها در امتحانات نهایی خردادماه ۱۴۰۲ است.

به لحاظ بصری انطباق نقشه فقر شده است و میانگین نمرات نهایی استان‌های کشور با نقشه رتبه‌بندی همبستگی وجود دارد. لازم به توضیح است که محاسبه همبستگی بین دو آموزش‌ی نشان می‌دهد که بین درجه فقر متغیر میانگین نمرات و رتبه فقر به دلیل و نابرابری آموزشی که توسط وزارت رفاه با استفاده از شاخص‌های مناسب محاسبه استناد نخواهد بود.

شکل ۱۰. رتبه‌بندی استان‌ها از منظر شاخص‌های فقر آموزشی و عوامل مؤثر بر آن

لازم به ذکر است که با استناد به آمار اعلامی از سوی سخنگوی شورای عالی انقلاب فرهنگی، با اجرای **مصوبه کنکوری** این شورا دهک‌های درآمدی پایین در سال ۱۴۰۲ توانسته‌اند سهم بیشتری از کرسی‌های دانشگاه‌های برتر را نسبت به سال ۱۳۹۹ کسب کنند. اگر چه منبع دقیق و صحت این داده‌ها همچنان تایید نشده است؛ اما بر فرض صحت، نکته‌ای که باید در تحلیل این موضوع در نظر گرفت این است که سنجش تأثیر این مصوبه در کوتاه‌مدت شاید مطابق اهداف **مصوبه کنکوری** شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد؛ اما با گذر زمان به دلیل ورود موسسات آموزشی و کنکوری به مسئله امتحان نهایی و با ایجاد و خلق نوآوری و برنامه‌های آموزشی جدید سبب خواهند شد که این بار نیز دهک‌های بالای درآمدی با بهره‌مندی از این آموزش‌های ویژه بتوانند عملکرد بهتری در امتحانات

نهایی نیز داشته باشند.

این ترجمان معکوس در هدفمندی سازی یارانه‌ها نیز اتفاق افتاد. وجود عامل تورم موجب شد اثر توزیع یارانه‌ها بر عدالت اجتماعی در کوتاه مدت مثبت باشد و با گذشت زمان و وجود تورم، اثرگذاری قانون هدفمندی سازی یارانه‌ها بر عدالت اجتماعی استمرار نیافت.

بر اساس نکاتی که پیش‌تر مطرح شد، انتظار می‌رود با گذشت زمان بار دیگر سهم دهک‌های بالای درآمدی در تصاحب کرسی و رتبه‌های برتر دانشگاه‌ها بیش از سهم دهک‌های درآمدی پایین باشد و این در مغایرت با اهداف ضمنی **مصوبه کنکوری** شورای عالی انقلاب فرهنگی است. نمونه

بررسی سهم دهکها از رتبه‌های زیر ۳۰۰۰ پیش و پس از اجرای مصوبه ساماندهی کنکور و پذیرش

پذیرفته شدگان رشته های دارو، دندان و پزشکی عمومی : گروه آزمایشی تجربی

قبولی دارانه زیر ۳۰۰۰ کنکور ۱۳۹۷ برقی نمونه رشته پزشکی، دارو و دندان

رتبه	درصد	دهک ها
۱-۱۰	3.4%	دهک اول
۱۱-۲۰	3%	دهک دوم
۲۱-۳۰	3.8%	دهک سوم
۳۱-۴۰	6.7%	دهک چهارم
۴۱-۵۰	7.8%	دهک پنجم
۵۱-۶۰	10%	دهک ششم
۶۱-۷۰	13.9%	دهک هفتم
۷۱-۸۰	14.4%	دهک هشتم
۸۱-۹۰	13.8%	دهک نهم
۹۱-۱۰۰	19.2%	دهک دهم
مجموع	100%	

قبولی دارانه زیر ۳۰۰۰ کنکور ۱۳۹۹ برقی نمونه رشته پزشکی، دارو و دندان

رتبه	درصد	دهک ها
۱-۱۰	6.1%	دهک اول
۱۱-۲۰	6.2%	دهک دوم
۲۱-۳۰	6.8%	دهک سوم
۳۱-۴۰	1.7%	دهک چهارم
۴۱-۵۰	2.1%	دهک پنجم
۵۱-۶۰	3.5%	دهک ششم
۶۱-۷۰	3.2%	دهک هفتم
۷۱-۸۰	16.1%	دهک هشتم
۸۱-۹۰	19.2%	دهک نهم
۹۱-۱۰۰	24.2%	دهک دهم
مجموع	100%	

ب- کاهش استرس و اضطراب داوطلبان

نسبت به آزمون کنکور سراسری تا حدی مهار می‌شود. به عبارت دیگر برای دانش‌آموز با استعداد و تلاشگر که توان مطالعاتی و یادگیری خود را در طول دوره تحصیل مدیریت کرده، کلاس‌های درسی و مطالب آن را جدی‌تر گرفته و شانس خود را ماکول به سال آخر و یک آزمون چهار ساعته به نام کنکور نکرده است، شانس پذیرش بیشتری ایجاد می‌شود که این علاوه بر کاهش اضطراب به عدالت نیز نزدیک‌تر است.

موافقان **مصوبه کنکوری** شورای عالی انقلاب فرهنگی استدلال می‌کنند که اضطراب ناشی از سؤالات فراتر از کتب درسی آموزش و پرورش در آزمون سراسری، داوطلبان را به مطالعه حجم عظیمی از مطالب تکمیلی و پرداختن به روش‌های غیر اصولی برای کسب توانمندی لازم برای موفقیت در این آزمون وادار می‌سازد؛ بنابراین عامل استرس و اضطراب داوطلبان با افزایش وزن سابقه تحصیلی

اما یافته های این گزارش نشان می دهد
که ۶۸ درصد از معلمان و مدیران و مشاوران که جامعه آماری این پژوهش را تشکیل داده اند، اذعان داشته اند بر خلاف ادعای مطرح شده، تاثیر قطعی امتحانات نهایی موجب افزایش استرس و اضطراب در دانش آموزان نسبت به قبل شده است. همچنین ۵۹ درصد از دانش آموزان مورد پژوهش نیز این گزاره را تایید کرده اند.

از طرفی ادعا می شد که اضطراب ناشی از تعیین سرنوشت داوطلبان در یک آزمون چهار ساعته در یک روز از سال سبب می شد که برخی از داوطلبان به هر دلیل ناخواسته اعم از بیماری یا مشکلات شخصی، کنکور را با شکست پشت سر بگذارند و دو مرحله ای شدن کنکور در راستای مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی، این اضطراب را نیز کاهش می دهد و امکان شرکت مجدد در یک آزمون کنکور دیگر (و انشاء الله در آینده به دفعات بیشتر) و جبران فرصت از دست رفته در زمان کوتاه تر در این مصوبه مورد توجه قرار گرفته است.

یافته های گزارش نشان می دهد که ۵۲ درصد از معلمان و مشاوران و ۶۶ درصد از دانش آموزان بر این باورند که دو مرحله ای شدن کنکور موجب کاهش استرس در

دانش آموزان خواهد شد.

ج- تاثیر بر عمق بخشی به مسائل تربیتی و جنبه های نوآوری و خلاقیت در آموزش

پیش بینی می شد با توجه به تاثیر ۴۰ و در نهایت ۶۰ درصدی سابقه تحصیلی (شامل دروس عمومی و تخصصی دوره متوسطه دوم) در آزمون ورود به دانشگاه ها توجه بیش تری نیز به دروس عمومی در فرایند پذیرش دانشجو شود؛ چراکه آزمون های دوره متوسطه به صورت تشریحی بوده و لازمه موفقیت در آن و کسب نمرات بالاتر یادگیری عمیق و دقیق تر مضمون های درسی است. بنابراین دانش آموز در این شرایط اهتمام بیش تری به یادگیری عمیق مباحث دروس عمومی در مدرسه می ورزد و آموزش این دروس که پیش تر از زیر سایه سؤالات چند گزینه ای کنکور و آزمون های آزمایشی موسسات کنکوری بوده است، خارج می شود و دانش آموز فرصت یادگیری عمیق را به دست می آورد. بر این اساس دروس عمومی در فرایند جدید سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه ها نه تنها مورد بی توجهی واقع نمی شود؛ بلکه با انتقال آن به بخش وزین تر سنجش (یعنی سابقه تحصیلی)، بر اهمیت یادگیری عمیق و اصولی آن ها نیز تأکید مضاعف شده است.

بر اساس یافته ها این پژوهش فرضیه

عمق بخشی به یادگیری دروس عمومی در مدرسه با افزایش تأثیر معدل در کنکور در گفتگو با معلمان، مدیران و دانش آموزان رد شده است، به گونه ای که ۵۷ درصد از دبیران و مدیران و ۶۸ درصد از دانش آموزان این ادعا را رد کرده اند و بر این باورند این مصوبه تأثیری بر عمق بخشی به مسائل تربیتی و جنبه های نوآوری و خلاقیت در آموزش نداشته است.

د- تأثیر بر کوتاه شدن دست مافیای آموزشی

همچنین ۶۲ درصد از معلمان و مدیران و مشاوران و ۶۷ درصد از دانش آموزان بر این باورند این مصوبه تأثیری بر کوتاه شدن دست مافیای آموزشی نداشته و نخواهد داشت. همانطور که در قسمت «الف» (تأثیر مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی بر عدالت آموزشی) ذکر شد، مافیای کنکور با اجرای این مصوبه نیز روزه روز به دنبال انطباق بازار آموزش با کالاهای خود هستند و در صدد رفع و ایجاد چرخه نیاز و تقاضای دانش آموزان در آزمون های نهایی خواهند بود. بنابراین این بازار آموزشی نه تنها با **مصوبه کنکوری** شورای عالی انقلاب فرهنگی، کوچک تر نخواهد شد؛ بلکه با چاپ و انتشار آثار موسسات و مافیای آموزشی برای امتحانات نهایی اثر منفی نیز بر عدالت آموزشی خواهد داشت.

قسمت دوم: چالش های اجرایی مصوبه الف- امنیت و سلامت برگزاری امتحانات نهایی

از آنجا که در سال های گذشته شاهد مواردی از قبیل لو رفتن سوالات و تقلب در امتحانات نهایی بوده ایم، با طرح پرسش زیر از داوطلبان میزان امنیت و سلامت برگزاری امتحانات نهایی را مورد بررسی قرار داده ایم.

***داوطلب گرامی با توجه به تجربه خود از حضور در آزمون های نهایی، امنیت و سلامت برگزاری امتحانات نهایی را از نظر لو رفتن سوالات، تقلب در جلسه امتحان، کمک کردن معلم در امتحان به دانش آموز و ... چگونه ارزیابی می کنید؟**

بر اساس پاسخ های داوطلبان به این پرسش، قریب به ۲ درصد از دانش آموزان در پاسخ به این سوال اذعان داشتند که به دفعات بالا شاهد این قبیل موارد در امتحانات نهایی بوده اند. ۱۰ درصد دیگر نیز اعلام کرده اند به ندرت این موارد را مشاهده کرده اند و ۸۸ درصد از داوطلبان امنیت و سلامت آزمون ها را مبنی بر تجربه خود تایید کرده اند.

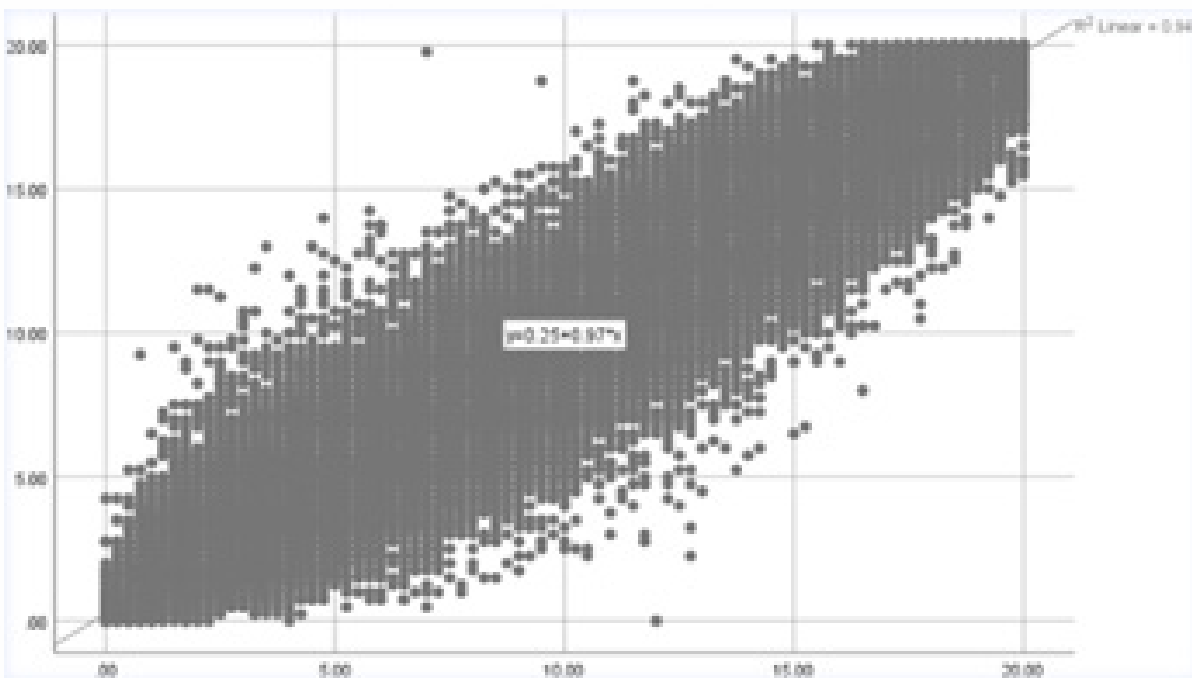
نتایج نیز نشان می دهد، همکاری وزارت آموزش و پرورش با نهادهای امنیتی و همچنین فرآیند تصحیح و توزیع امتحانات موجب سلامت و امنیت امتحانات نهایی شده است.

ب- همکاری معلمان در تصحیح اوراق

معلمان موظف به تصحیح اوراق امتحانات نهایی دانش‌آموزان خود هستند؛ اما مصاحبه با مسئولان حوزه‌های امتحان نهایی نشان می‌دهد که معلمان همکاری لازم را در این زمینه نداشته‌اند. یکی از دلایل اصلی عدم همراهی معلمان، عدم وجود سازوکارهای مناسب و الزام‌آور جهت همکاری معلمان است.

ج- سلامت تصحیح اوراق

یکی از انتقادات وارده بر مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی، سلامت تصحیح اوراق بوده است. برای حل این چالش تصحیح برگه هر دانش‌آموز به دو مصحح واگذار شد. محاسبه همبستگی نمرات اعلامی دو مصحح، از آن خبر می‌دهد که ضریب این همبستگی ۹۴٪ است و این نشان از نزدیک بودن نمره دو مصحح است. نمودار زیر نشان دهنده وضعیت همبستگی مصحح اول و دوم است.

د- هم‌تراز کردن نمرات نهایی

یکی از دغدغه‌های منتقدان مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی به روش هم‌تراز کردن نمرات امتحان به‌ویژه در داوطلبانی که در سال‌های گذشته و پیش از اجرای این مصوبه امتحانات نهایی را پشت سر گذاشته‌اند، بوده است. از آنجا که سطح دشواری امتحانات نهایی در سال‌های مختلف متفاوت است، هم‌تراز کردن نمرات دانش‌آموزان و تاثیر قطعی معدل در پذیرش ورود به دانشگاه‌ها از دغدغه‌های درستی است که نیازمند آن است تا دست‌اندرکاران با شفاف‌سازی پروسه هم‌تراز کردن نمرات پاسخگوی منتقدان باشند.

۵- کیفیت و سطح سوالات

دانش‌آموزان سطح سوالات آزمون‌های

نهایی را آسان عنوان کرده بودند.

همچنین دبیرخانه‌های کشوری نیز مطابق نمودارهای زیر به تحلیل کیفیت، سطح دشواری و نوع سوالات امتحانات نهایی در سال ۱۴۰۲ پرداخته است.

سطح سوالات امتحانات نهایی در سال

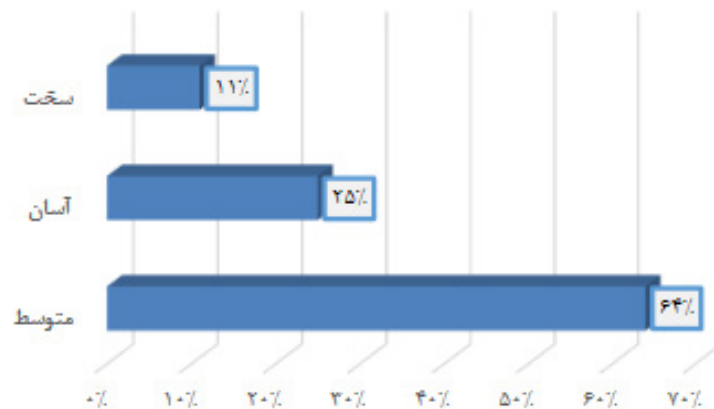
۱۴۰۳ بر اساس ادعای دانش‌آموزان مورد

مطالعه در این پژوهش به این ترتیب

است: ۴۴ درصد دشوار، ۲۲ درصد نسبتاً

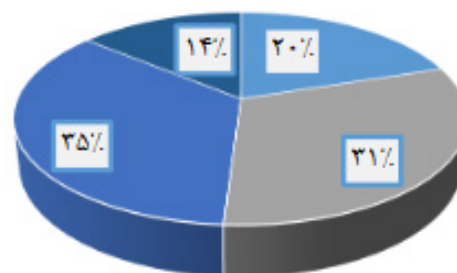
دشوار و ۲۴ درصد متوسط و الباقی

سطح دشواری سوالات

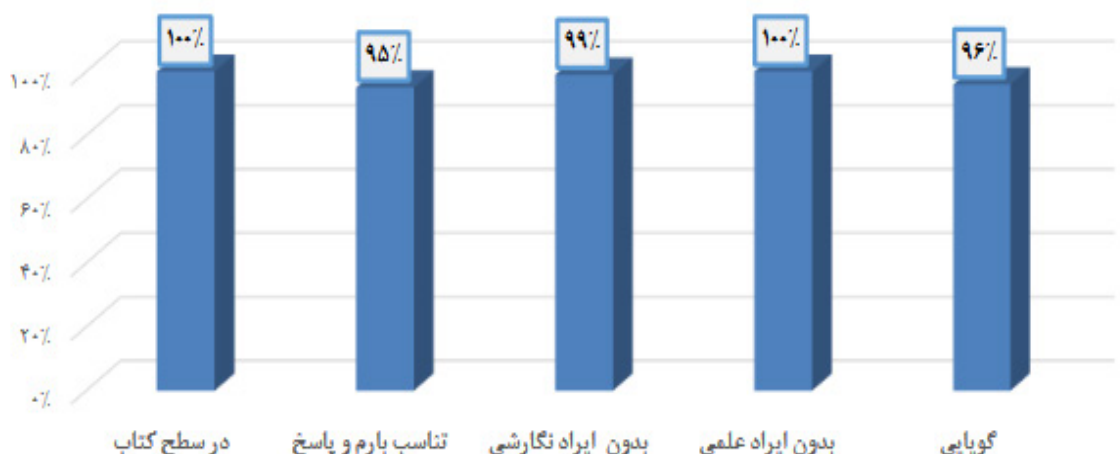

نوع سوال

■ تحلیلی ■ محاسبه‌ای-کاربردی ■ مفهومی ■ دانشی

کیفیت سوالات

پیشنهاد‌های پژوهش:**۱- شفافیت در ارائه آمار و اقدامات**

بی‌شک ارائه کار کارشناسی در این زمینه نیازمند دسترسی کارشناسان و پژوهشگران به آمار و داده‌های قابل اطمینان جهت تحلیل وضعیت و ارائه نظرات کارشناسی است. بر این اساس پژوهشگران نیازمند ارائه شفاف و به‌موقع آمار از سوی وزارت آموزش و پرورش و سازمان سنجش و آموزش کشور هستند. همچنین مواردی نظیر پروسه هم‌تراز کردن نمرات امتحان نهایی از جمله اقداماتی است که نیازمند ارائه شفاف چگونگی اجرای فرایند هم‌تراز کردن نمرات است تا کارشناسان بتوانند با اظهار نظر در این زمینه به کارآمدتر شدن این فرایند کمک کنند.

۲- ضرورت نظارت سازمان پژوهش و**برنامه‌ریزی آموزشی بر طراحی سؤال‌های****کنکور سراسری**

یکی از مسائلی که هر ساله داوطلبان آزمون‌های سراسری ورود به دانشگاه‌ها و سایر مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی مطرح می‌کنند، طراحی سؤال‌های خارج از محتوای کتاب‌های درسی در آزمون سراسری است، این موضوع سبب نارضایتی و دل‌نگرانی‌های داوطلبان و خانواده‌های آنان شده است و بازتاب‌های گسترده‌ای در جامعه پیدا کرده است. در مقابل سازمان سنجش آموزش کشور همواره بر این نکته تأکید داشته است که سؤال‌ها از محتوای کتب درسی آموزش و پرورش طراحی می‌شود و داوطلبان در صورت درک عمیق مطالب درسی، می‌توانند به سوالات پاسخ دهند.

(جدول زیر نشان دهنده نمونه‌ای از عدم تطابق سوالات آزمون‌ها با محتوای کتب درسی است.)

جدول ۱. تحلیل سؤال‌های ریاضی آزمون سراسری سال ۱۴۰۰ در رشته ریاضی

خارج از کتاب درسی	خارج از اهداف کتاب درسی	سؤال اشتباه	خارج از کتاب و بدون گزینه صحیح	منطبق با کتاب درسی (دشوار یا بسیار دشوار)	منطبق با کتاب درسی (دارای محاسبات زیاد)	منطبق با کتاب درسی (متوسط)	
۸	۱۳	۱	۱	۷	۹	۱۶	تعداد
٪۱۴	٪۲۴	٪۲	٪۲	٪۱۳	٪۱۶	٪۲۹	درصد

مأخذ: نامه شماره ۲۴۶۶ مورخ ۰۱/۰۳/۰۳ - سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به عنوان مرجع تطبیق و تشخیص سؤالات آزمون‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش باید سؤالات این آزمون‌ها را با برنامه درسی ملی و محتوای کتب درسی کشور تعیین کند. سازمان سنجش و آموزش کشور نیز مکلف است در طراحی سؤالات نظرات و پیشنهادات این سازمان را اعمال نماید.

210 (1) (2) (3) (4)

260 (1) (2) (3) (4)

210 (1) (2) (3) (4)

211 (1) (2) (3) (4)

261 (1) (2) (3) (4)

211 (1) (2) (3) (4)

212 (1) (2) (3) (4)

262 (1) (2) (3) (4)

212 (1) (2) (3) (4)

213 (1) (2) (3) (4)

263 (1) (2) (3) (4)

213 (1) (2) (3) (4)

214 (1) (2) (3) (4)

264 (1) (2) (3) (4)

214 (1) (2) (3) (4)

215 (1) (2) (3) (4)

265 (1) (2) (3) (4)

215 (1) (2) (3) (4)

216 (1) (2) (3) (4)

266 (1) (2) (3) (4)

216 (1) (2) (3) (4)

217 (1) (2) (3) (4)

267 (1) (2) (3) (4)

217 (1) (2) (3) (4)

218 (1) (2) (3) (4)

268 (1) (2) (3) (4)

218 (1) (2) (3) (4)

219 (1) (2) (3) (4)

269 (1) (2) (3) (4)

219 (1) (2) (3) (4)

220 (1) (2) (3) (4)

270 (1) (2) (3) (4)

220 (1) (2) (3) (4)

221 (1) (2) (3) (4)

271 (1) (2) (3) (4)

221 (1) (2) (3) (4)

222 (1) (2) (3) (4)

272 (1) (2) (3) (4)

222 (1) (2) (3) (4)

223 (1) (2) (3) (4)

273 (1) (2) (3) (4)

223 (1) (2) (3) (4)

224 (1) (2) (3) (4)

274 (1) (2) (3) (4)

224 (1) (2) (3) (4)

225 (1) (2) (3) (4)

275 (1) (2) (3) (4)

225 (1) (2) (3) (4)

226 (1) (2) (3) (4)

276 (1) (2) (3) (4)

226 (1) (2) (3) (4)

227 (1) (2) (3) (4)

277 (1) (2) (3) (4)

227 (1) (2) (3) (4)

228 (1) (2) (3) (4)

278 (1) (2) (3) (4)

228 (1) (2) (3) (4)

229 (1) (2) (3) (4)

279 (1) (2) (3) (4)

229 (1) (2) (3) (4)

230 (1) (2) (3) (4)

280 (1) (2) (3) (4)

230 (1) (2) (3) (4)

281 (1) (2) (3) (4)

281 (1) (2) (3) (4)

231 (1) (2) (3) (4)

282 (1) (2) (3) (4)

282 (1) (2) (3) (4)

232 (1) (2) (3) (4)

283 (1) (2) (3) (4)

283 (1) (2) (3) (4)

233 (1) (2) (3) (4)

284 (1) (2) (3) (4)

284 (1) (2) (3) (4)

234 (1) (2) (3) (4)

285 (1) (2) (3) (4)

285 (1) (2) (3) (4)

235 (1) (2) (3) (4)

286 (1) (2) (3) (4)

286 (1) (2) (3) (4)

236 (1) (2) (3) (4)

287 (1) (2) (3) (4)

287 (1) (2) (3) (4)

237 (1) (2) (3) (4)

288 (1) (2) (3) (4)

288 (1) (2) (3) (4)

238 (1) (2) (3) (4)

289 (1) (2) (3) (4)

289 (1) (2) (3) (4)

239 (1) (2) (3) (4)

290 (1) (2) (3) (4)

290 (1) (2) (3) (4)

240 (1) (2) (3) (4)